

ועדה מיוחדת לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

6.9.2020

לכבוד
יו"ר יואל אדלשטיין
שר הבריאות

בענין:

**הקובל: פרופ' איתמר גרוטו המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ע"י ב"כ עוה"ד שרה
שר – לב, התובעת הראשית, משרד הבריאות**

הקובל

נגד

**הנקבל: ד"ר סמיון בנסון, רופא שיניים מורשה, בעל רשיון מס' 3351, ע"י ב"כ עוה"ד
עו"ד האלה חמדאן**

הנקבל

**דין וחשבון לפי סעיף 48 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש],
התשל"ט-1979**

1. החלטת ביניים –

1.1. בהחלטת ביניים שניתנה ביום 8.3.2020, המלצנו על הרשעת הנקבל בכך שגילה התנהגות שאינה הולמת מורשה לריפוי שיניים לפי סעיף 145(1) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979 (להלן – **הפקודה**), שיוחסה לו בקובלנה מתוקנת שהוגשה כנגדו ביום 22.11.2018 (להלן – **הקובלנה**) משנהג כדלקמן:

(א) העסיק את אשתו וסייע לה לעסוק בריפוי שיניים, ביודעו שאין לה רישיון לעסוק בריפוי שיניים בישראל. זאת בניגוד להוראות סעיף 4 לפקודה וכאמור בסעיף 46 שבה.

במאמר מוסגר נזכיר שלקובלנה צורף מכתב של הנקבל, מיום 4.7.2017, שהופנה למחלקה לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות, ובו בקשה של הנקבל לפטור את אשתו מבחינות הרישוי ולאפשר לה להמשיך ולעבוד במרפאתו, כשהוא מציין, בין היתר, שמאז שנת 2004, אשתו מבצעת במרפאתו ובהשגחתו, טיפולי שיניים הכוללים ניתוחים, עקירות, טיפולי שיניים בילדים ואף יישור שיניים (להלן – **מכתב הנקבל**).

(ב) לא השיב לפניית נציגת משרד הבריאות בקשר לתיקון ליקויים שנמצאו בביקורת שנערכה במרפאתו בראשון לציון;

(ג) בניגוד להוראות סעיפים 3(א), 5(א) ו-6 לפקודה אפשר וסייע לאשתו בהתחזותה ובעיסוקה כרופאה אסתטית;

(ד) לא תיעד ולא ניהל רשומה רפואית כנדרש לפי סעיף 17 לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996 (להלן – **חוק זכויות החולה**) לפי סעיף 745(7) לפקודה, ובכך הפר הוראה מהראות חוק זכויות החולה לפי סעיף 745(7) לפקודה.

2. טיעוני הצדדים לגבי אמצעי המשמעת -

(א) טיעוני ב"כ הקובל -

ב"כ הקובל טענה שאמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין יהא בהתליית רישיוני של הנקבל לעסוק בריפוי שיניים, למשך תשעה חודשים. זאת לטענתה לאור חומרת ההתנהלות של הנקבל אשר היה בה כדי לסכן את ציבור המטופלים, לפגוע באמון הציבור ובכבוד המקצוע. ב"כ הקובל הוסיפה ש"מעשיו של הנקבל והתנהגותו בפני הוועדה, כשהוא שינה את גרסתו מספר פעמים, לא קיבל על עצמו כל אחריות ולא הביע כל חרטה על התנהגותו, מצביעים על כך שהוא אינו אדם הגון" כשהיא מציינת שזה אחד התנאים לקבלת רישיון לפי סעי' 4 לפקודה.

ב"כ הקובל הפנתה לענישה המשמעתית שעליה החולט במקרים דומים וציינה שבבקשה להתליית רישיונו של הנקבל למשך תשעה חודשים הובאה בחשבון העובדה שרופאי שיניים נאלצו להפסיק את פעילותם במשך מספר חודשים עקב מגיפת הקורונה.

(ב) טיעוני ב"כ הנקבל -

ב"כ הנקבל טענה שבנסיבות העניין יהא זה ראוי להסתפק במתן אזהרה לנקבל ובהתחייבות מצידו שלא לחזור על העבירות בהן יורשע, "לרבות עונש של התלייה על תנאי" ולחלופין, ככל שיוחלט להתלות את רישיונו של הנקבל, כי תקופת ההתליה לא תעלה על שישה שבועות. זאת לטענתה בדומה לעונש המשמעת שנקט בעניינו של ד"ר מיכאל זרחה.

ב"כ הנקבל הוסיפה כי:

(1) הנקבל משמש כרופא שיניים משנת 1981, הוא ידוע כאיש מקצועי, מוכשר ואמין. הנקבל העניק במשך שנים טיפולי שיניים לחיילים ולנוזקים וכן תרם ותורם לחברה בעיקר לאנשים דלי אמצעים.

(2) החקירה והביקורת בקשר אליו ובקשר לאשתו וכן הליך זה לא היו מתקיימים אלמלא נכתב מכתב הנקבל. הנקבל שלח את המכתב האמור כשהוא סבור בתום לב שאין אצלו דבר לא תקין, והוא אף לא הסתיר דבר. אלא שכטענת באת כחו של הנקבל: "סברתו ותום ליבו של הנקבל לא הועילו, לבסוף הוגשה הקובלנה והורשע בחלק מסעיפי האישום כנגדו, והינו מצר על כך".

(3) הנקבל זוכה מהאישום החמור ביותר – התחזות לרופא שיניים כירורג.

(5) אין להקל ראש בעניין ההרשעה ביחס לאשת הנקבל שניסתה להסתייע בהתנדבות שעשתה במרפאה על מנת לקבל רישיון, בהיותה בעלת השכלה ברפואת שיניים המוכרת בישראל. מעבר לכך לא מדובר בטיפול רשלני או בפגיעה בלקוחות, אלא בעניינים טכניים: שילוט שלא לפי התקנות, ואי ניהול מרפאה לפי הכללים. למעשה נותרה מחלוקת בשאלה אם הנקבל תיקן את הליקויים שנמצאו בביקורת במרפאה. הנקבל תיקן את כל הליקויים בסמוך לאחר שנדרש לעשות כן, לרבות השילוט, אלא שעד היום משרד הבריאות לא קיים ביקורת חוזרת והוא מוזמן לעשות כן ולעמוד על התיקונים וכיבוד ההנחיות.

(6) הנקבל חש חרטה עמוקה על המצב שאליו נקלע ופגע קשות בו, במשפחתו ובפרנסתו והוא למד את הלקח. הנקבל מביע חרטה עמוקה על התנהלותו שבחלקה הגדול נעשתה בתום לב ואי הבנה של תוצאות ניהולו את המרפאה. עתה הוא הפנים את הדברים, פעל לתיקון הליקויים ושומר על הכללים.

(7) מדובר ב"מעשה ישן" חלפו יותר משנתיים מאז שהמחדלים התגלו ואף באו על תיקונם עוד בשנת 2018 מיד לאחר הדרישה לתיקונם, וכל אלה ראוי שיפעלו לטובתו.

(8) ב"כ הנקבל צרפה לטיעוניה צילום של שני שלטים המתייחסים לכאורה מרפאה של הנקבל אלא שאין לדעת אם אלה החליפו את השלטים שהנקבל נדרש להסיר ומתי כך היה.

(9) הנקבל בגיל מבוגר ונכנס למצוקה נפשית וכלכלית כתוצאה מניהול ההליך המשמעותי כנגדו, שהשמועה לגביו גרמה לירידה חדה במספר הלקוחות, שהחמרה גם בעקבות מגיפת הקורונה. לנקבל ולאשתו אין מקור הכנסה סביר.

(10) התלית רישיונו של הנקבל מהווה ענישה חמורה ובלתי מידתית בנסיבות העניין בתקופה הנוכחית ולאור מצבו של הנקבל שרשיונו לעסוק בריפוי שיניים הוא האמצעי היחיד לפרנסתו ולפרנסת משפחתו.

3. דיון והמלצה –

התנהלות הנקבל העומדת ברקע ההמלצה על הרשעתו בעבירת משמעת שלפי סעיף 45(1), לא מתיישבת עם כללי התנהגות בסיסיים המחייבים את מי שהורשה לעסוק בריפוי שיניים והמצופים ממי שהורשה כאמור. עובדות העניין כפי שהתבררו בהליך זה שעליהן גם עמדנו בהחלטת הבניים, מלמדות על כך שכללי התנהגות לא היו נר לרגליו של הנקבל אשר הפר אותם ברגל גסה כשהוא גם מתעלם מפניות של משרד הבריאות בקשר לליקויים חמורים שנמצאו במרפאתו, לרבות בעניינה של החובה לקיים רשומה רפואית כנדרש לפי חוק זכויות החולה.

ונזכיר כי בשונה מטענת ב"כ הנקבל כאילו כל הליקויים תוקנו בסמוך לאחר שהנקבל נדרש לתקנם, לא כך היה ואף עדתו של הנקבל לא תמכה בטענה זו. ב"כ הנקבל טענה שהרשעת הנקבל, מעבר להרשעתו בהעסקת אשתו בריפוי שיניים, לא מתייחסת לטיפול רשלני אלא לעניינים טכניים בלבד. טענה זו טוב היה שלא נטענה משנטענה. שילוט המטעה את הציבור לחשוב שמי שלא הורשה כדון ליתן טיפול רפואי, מורשה לתת טיפול כאמור, אינו עניין טכני. וודאי שאין לראות כעניין טכני הפרה של החובה לנהל רשומה רפואית כנדרש לפי חוק, שקיומה מהווה תנאי הכרחי לקיומו של טיפול רפואי ראוי ונכון ולמניעת סכנה ונזק בריאותי, מה גם שבמקרה זה מדובר במקרה חמור ביותר של הפרת החובה לנהל רשומה רפואית.

הנקבל הודה בעדותו שהיו מקרים בהם הוא לא תעד ברשומה רפואית נתונים שנדרש לתעד בה. במהלך הביקורת נמצאה במרפאת הנקבל ערימה לא מסודרת של צילומי רנטגן, אז הוצגו לנציגת משרד הבריאות ארבעה תיקים בלבד והנקבל טען שעל מנת להציג תיקים נוספים עליו להכין אותם, אך בסופו של דבר הודה שאין עוד תיקים. זה גם המקום להזכיר את שנאמר בהחלטת הבניים, על חומרת הדברים בקשר למצב הרשומות הרפואיות במרפאות הנקבל שהתגלתה במהלך הדיון בקובלנה, מעבר לדברי הנקבל בעדותו: "לא מותר לציין שבאיחור משמעותי הגישה ב"כ הנקבל, ביום 4.11.2019, את תצהירו של גבריאל נועם, שהעיד מטעם הנקבל, כשהיא מציינת במכתב שהתצהיר צורף לו, כאילו בנוסף לתצהיר צורף גם "רשום הטיפולים אשר בוצעו על ידי ד"ר סמיון בנסון". לא מניה ולא מקצתיה – למכתב לא צורף אלא תצהיר העדות הראשית של גבריאל נועם. הרשומה שהנקבל ביקש להגיש, לא הוגשה אלא לאחר סיומו של דיון שהתקיים ביום 18.11.2019, שבמהלכו נחקר העד על תצהירו, ולאחר שהוועדה וב"כ הקובל נאלצו להמתין שעה ארוכה להגעתו של הנקבל כשבדיו הרשומה המבוקשת. ההסבר שניתן על ידי באת כחו של הנקבל לשיהיו הרב בהגשת תיקו הרפואי של העד היה שהנקבל נדרש למאמץ על מנת למצוא את התיק בארכיון. אם לא די בכך עיון ברשומה הרפואית של גבריאל נועם, מעלה ספק אם ברישומים שנעשו בזמן אמת מדובר, ובמהימנותם." (לעניין הספק ראה האמור בעמוד 11 להחלטת הבניים).

ומעבר לכל אלה לא ניתן להמעיט מחומרת הדברים בכל הקשור למכתב הנקבל והעסקת אשת הנקבל בביצוע טיפולי שיניים.

בהחלטת הבניים התייחסנו לאמור במכתב הנקבל ולטענת הנקבל כי האמור במכתב, לפיו אשתו ביצעה טיפולי שיניים, אינו נכון ונכתב לפי הצעה של עובד משרד הבריאות כנימוק לבקשה למתן הרישיון, כך: "בין אם האמור במכתב הנקבל הוא אמת ובין אם עדות הנקבל ביחס לאמור במכתב הנקבל אמת היא, הנקבל אינו עונה על התנאי שבסעיף 6(א)(1) לפקודה. אדם הגון לא פונה למשרד הבריאות במכתב הכולל שקרים, ועוד מבקש, בהסתמך על אותם שקרים, להעניק רישיון לעסוק ברפואת שיניים. כך גם רופא שיניים, המעסיק אדם שאינו רשאי לעסוק ברפואת שיניים ומאפשר לו לבצע טיפולים שרק רופא שיניים מורשה רשאי לבצעם, אינו אדם הגון וגם מפר ברגל גסה את האמון שניתן בו שעה שניתן לו רישיון לעסוק בריפוי שיניים."

ועוד נאמר שם לעניין זה: "התנהגות כגון זו פוגעת בכבוד המקצוע, באמון הציבור ברופאי השיניים וכן באמון שמשרד הבריאות נותן במי שניתן להם רישיון לעסוק ברפואת שיניים, המהווה נדבך הכרחי ביחסים שבין רופאי השיניים לבין משרד הבריאות כמו גם תנאי הכרחי בלעדיו לא

ניתן לקיים אסדרה ראויה של תחום רפואת השן. זאת גם בהנחה שבשונה מתחומי רפואה אחרים, מרבית טיפולי השיניים ניתנים במסגרת של מרפאות פרטיות."

ב"כ הנקבל טענה שהנקבל חש חרטה עמוקה על התנהלותו שבחלקה נעשתה בתום לב וכי הוא למד את הלקח. ספק רב אם כך הוא. דברי הנקבל בעדותו מעלים ספק רב אם הוא מודע לחומרת מעשיו ומכל מקום ספק רב אם הוא חש חרטה על מעשיו או למד את הלקח, אם כי ניכר בו שהתמודדות עם ההליך המשמעותי מכבידה עליו.

לאור כל האמור לעיל אנו סבורים שהתנהלות הנקבל מחייבת תגובה משמעותית משמעותית ומרתיעה וכי נסיבותיו של עניין זה מחייבות התלייה של רישיונו של הנקבל לעסוק בריפוי שיניים לתקופה משמעותית.

ב"כ הנקבל התייחסה למקרים קודמים שעליהם הצביעה ב"כ הקובל בהם הוחלט על התליית רישיונו של מורשה לטיפול שיניים, וטענה שמדובר שם בהתנהלות חמורה מזו של הנקבל. איננו סבורים כך. בתקדימים שהובאו על ידי ב"כ הקובל מדובר בהתנהלות חמורה ואולם התנהלות הנקבל כפי שהתבררה בהליך חמורה יותר ובקשר לעניינים שונים.

ב"כ הנקבל טענה כי ככל שימצא לנכון להתלות את רישיונו של הנקבל יש לעשות זאת לתקופה שלא תעלה על שישה שבועות כשהיא מבקשת ללמוד לעניין זה מההחלטה בעניינו של ד"ר זרחה. נקדים ונבהיר שאיננו סבורים שההחלטה בעניינו של ד"ר זרחה יכולה ללמד דבר לעניין הנדון כאן. גם בעניינו של ד"ר זרחה דובר בפרסומים בניגוד להוראות הפקודה, אלא שעניינה של קובלנה זו לא רק בפרסומים כאמור אלא בשורה של מעשים חמורים נוספים.

מאידך נתנו דעתנו לגילו של הנקבל, לכך שעקב התפרצות מגיפת הקורונה הנקבל כבר נאלץ להפסיק את פעילותו לתקופה ממושכת, כמו גם לטענת באת כוחו לירידה נוספת שחלה בהיקף פעילותו לאחר שנודע על קיומו של ההליך המשמעותי. סביר להניח שבנסיבות אלה הנקבל מצוי, כדברי באת כחו, במצוקה נפשית וכלכלית.

כאמור, לאור חומרת הדברים איננו רואים מנוס כי אם להמליץ על התלית רישיונו של הנקבל לתקופה משמעותית. התלבטנו בשאלה מהי התקופה אשר ראוי שנמליץ עליה לעניין התליית רישיונו של הנקבל, כשלנגד עינינו כל האמור לעיל. תחילה סברנו שלאור כל נסיבות העניין היה נכון שנמליץ על התלית רישיונו של הנקבל למשך שנה ואף יותר מזה. ואולם לאחר מחשבה נוספת הגענו למסקנה שמן הראוי לתת משקל מיוחד להשלכות שהיו ויש למגפת הקורונה על תושבי ישראל בכלל ועל רופאי השיניים, שנאלצו לשבות ממלאכה במשך תקופה ארוכה, בפרט ולאמץ את המלצתה של באת כוח הקובל.

לאור כל האמור לעיל אנו סבורים כי אמצעי המשמעת הראוי, בנסיבות העניין, יהא בהתלית רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים, למשך תשעה חודשים.

לאור הממצאים החמורים שנמצאו בביקורות שנערכו במרפאותיו של הנקבל, לא נוכל לחתום המלצה זו בלא להמליץ על כך שהממונים על הנושא במשרד הבריאות ידאגו לכך שתקיים בהן ביקורת חוזרת וכן ביקורות נוספות לפי הצורך, במרפאותיו של הנקבל, לאחר שהן ישובו לפעול.

בסיכום –

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל, אנו ממליצים בפניך להתלות את רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואת שיניים למשך תשעה חודשים.

רותי הורן, עו"ד
נציגת היוע"מ לממשלה

ד"ר אבי פישמן
חבר הוועדה

ד"ר חגית דומב
יו"ר הוועדה